

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoE/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815204633
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8815204633.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v exekučnej veci oprávneného: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 50 361 368, proti povinnému: D. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, o vymoženie 1.880,82 eura s príslušenstvom a trov exekúcie, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 13Er/473/2015-21 zo dňa 22.06.2018 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku II.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením vo výroku I. vyslovil, že pokračuje v konaní s právnym nástupcom oprávneného spoločnosti PRO CIVITAS, s.r.o., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, a to spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692. Zároveň vo výroku II. zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn. EX 1777/2015 z dôvodu, že považoval rozhodcovskú doložku za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka (bod 9.2 Obchodných podmienok), ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie sporu štátnym súdom a predstavuje tak, v danom prípade, neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná. Rozhodcovskú doložku si povinný ako spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve o úvere je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj s ust. smernice 93/13/EHS.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby príslušný súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alternatívne, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Je toho názoru, že súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a zákonné limity pre skúmanie exekučného titulu podľa § 45 ods. 1,2 zákona o rozhodcovskom konaní a prekážky rozsúdenej veci, a to skúmaním rozhodcovskej doložky. Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu, má ním byť exekučný súd viazaný rovnako. Exekučný súd preto nemá oprávnenie skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok,

ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona o rozhodcovskom konaní). Poukázal na to, že právny predchodca oprávneného postupoval v súlade s § 93b Zákona o bankách, ktorý mu ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Namietal nesprávne aplikáciu § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, porušenie § 215 Civilného sporového poriadku a absenciu akýchkoľvek dôkazov pre právne závery v rozhodnutí. Súd prvej inštancie konštruovaním nového právneho stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. Poukázal tiež na nemožnosť aplikácie Smernice 93/13/EHS a rozsudkov Súdneho dvora EÚ, na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia, ako aj na porušenie právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy v skutkovo právne obdobných veciach vydávajú aj zamietajú poverenia.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Uzavretú rozhodcovskú doložku je potrebné posudzovať podľa právnych predpisov platných a účinných v čase jej uzavretia.

5. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

6. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere zo dňa 05.03.2007, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

7. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere zo dňa 05.03.2007, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

8. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Platné uzavretie rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej nie je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

9. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, bod 52). Z uvedeného predovšetkým vyplýva, že ak vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia, musí podľa vnútroštátnych procesných pravidiel aj bez návrhu preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, musí takisto preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 uvedenej smernice hneď po tom, ako je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 - Pohotovosť s.r.o. / V. Y., bod 50, 51).

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so

zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

11. Odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere zo dňa 05.03.2007 je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012).

12. Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a je nepochybné aj to, že Obchodných podmienok pre uver, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, bola v čl. 9.2 upravená rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej v prípade nedosiahnutia dohody klient prijal návrh Poštovej banky, a.s. (právneho predchodcu pohľadávky) na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo v súvislosti so zmluvou o úvere a obchodnými podmienkami, v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. podľa jeho vnútorných predpisov.

13. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010, v zmysle ktorého „zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“.

14. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že danú rozhodcovskú doložku je potrebné považovať za neindividuálne dojednanú. Kvalifikačným kritériom pre tento záver je stav, že zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah. Uvedenú rozhodcovskú doložku predkladal oprávnený povinnému, bola uzatvorená vo formulárovej podobe a z tohto dôvodu nebola individuálne dojednaná, nakoľko jej obsah povinná nemohla vôbec ovplyvniť. Na základe tejto rozhodcovskej doložky mohol veriteľ vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde. Rozhodcovskú doložku je potrebné považovať za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovskú doložku preto odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihujúcu sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 1 a 4 OZ platnom a účinnom v rozhodnom období.

15. Podľa ust. § 93b ods. 1 a 2 zákona č. 483/2011 Z. z. o bankách, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona. Návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.

16. K námietke oprávneného o tom že ponukou uzavrieť rozhodcovskú doložku banka len plnila povinnosť vyplývajúcu z ust. § 93b Zákona o bankách v znení účinnom pri uzatváraní zmluvy, odvolací súd uvádza, že zo znenia tohto ustanovenia vyplýva len povinnosť banky ponúknuť svojim klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Zo znenia tohto ustanovenia však nevyplýva povinnosť zakotviť

rozhodcovskú doložku v obchodných podmienkach, ktorých obsah klient nemôže ovplyvniť, pričom návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky môže banka predložiť aj ako samostatný návrh, ktorý by umožňoval v danom prípade spotrebiteľovi dojednať rozhodcovskú doložku individuálne.

17. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Takže aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoE 66/2012).

18. K námietke oprávneného, že postupom exekučného súdu boli porušené procesné práva účastníka konania a bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa k postupu súdu pri preskúvaní exekučného titulu, odvolací súd uvádza, že postup exekučného súdu nie je v rozpore s procesnými právami oprávneného. Obsah listín predložených oprávneným bol v tomto prípade postačujúci na objasnenie veci a na dostatočné posúdenie skutkového stavu. Práva oprávneného neboli porušené a postupom súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Oprávnený využil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu odvolanie, čím tak vyjadril svoje námietky a nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, ku ktorým dospel z predložených listinných dôkazov. Podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie tak možno bezpochyby považovať za zhojenie namietaného porušenia práva oprávneného vyjadriť sa vo veci (tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 38/2013 zo dňa 24.10.2013).

19. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd pri vyslovení absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky a z toho vyplývajúcej absencie právoplatného a vykonateľného exekučného titulu nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

20. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie s osvojením si odôvodnenia ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).